

**De kans op een effectieve en succesvolle
klacht bij de EC na een schikking**
(10 oktober 2013)

De Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG) zet zich vanaf haar oprichting in voor een *level playing field* (gelijkberechtiging) bij de aankoop, ontwikkeling en het beheer van (nieuwe) natuur in Nederland. Achtergrond hiervan is dat de Terreinbeherende Organisaties (TBO's) sinds jaar en dag *discriminatoire* *bevoordeeld* worden. Naar aanleiding van dit discriminatoire onderscheid heeft de VGG op 23 december 2008 een klacht ingediend bij de Europese Commissie (EC) tegen de Staat der Nederlanden wegens een schending van het staatssteunrecht. Dat voornoemde klacht, naar alle waarschijnlijkheid, gehonoreerd zal worden door EC is toegelicht in het Position Paper d.d. 10 oktober 2013. Indien die waarschijnlijkheid zich verwezenlijkt dan dient een groot bedrag van de TBO's (terug)gevorderd worden en moet de schade van leden van de VGG vergoed te worden. In totaal gaat het minimaal om een miljard euro.

Het (politieke) gezond verstand gebiedt dat tijdig geschikt wordt aangezien doorprocederen voor *alle betrokkenen een serieus afbreukrisico met zich meebrengt*. Er wordt vooralsnog, hoewel men overtuigd is van het nut van schikken, gesteld dat een schikking conform de randvoorwaarden van het genoemde Position Paper mogelijk geen zin heeft omdat anderen dan de VGG de klachtprocedure bij de EC kunnen voortzetten door het zelf indienen van een klacht. Hierna zal toegelicht worden waarom deze stelling onjuist is.

Vooraf is het van belang het volgende op te merken: geen enkele (collectieve) schikking biedt absolute zekerheid. Ook een schikking met de VGG kan een dergelijke zekerheid niet bieden. Wel leidt een schikking met de VGG tot een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat een klacht door een individu tegen Nederland niet effectief behandeld zal worden en dat de EC geen belang zal hebben bij ambtshalve onderzoek.

De onwaarschijnlijkheid van een effectieve klacht door een particulier of een ambtshalve verricht onderzoek door de EC na een tijdige schikking met de VGG

Dat een individu een (nieuwe) klacht zal indienen bij de EC is hoogst onwaarschijnlijk.

Klagen en procederen terzake (bij de EC en de gerechten van de Europese Unie) is een kostbare onderneming. Bovendien duurt het over het algemeen vele jaren voordat men een noemenswaardig resultaat boekt. Het is kortom moeilijk voorstelbaar dat een individu of een particuliere organisatie de moeizame weg van een klacht bij de EC zal bewandelen wanneer reeds een schikking is getroffen die én gelijkberechtiging in de toekomst waarborgt én heeft voorzien in gedeeltelijk rechtsherstel (door een substantieel deel van de gronden van de TBO's op de markt te zetten).

In het onwaarschijnlijke geval dat een individu of een particuliere organisatie een klacht indient na een schikking met de VGG zijn er drie omstandigheden die de klacht ineffectief maken.

De EC zal ten eerste vermoedelijk weinig of geen prioriteit aan een nieuwe klacht van een individu of een particuliere organisatie geven, wetende dat de VGG haar klacht net heeft ingetrokken omdat op nationaal niveau een schikking, die gelijkberechtiging waarborgt en rechtsherstel biedt, is getroffen door de (voornaamste) belanghebbenden.

Een nieuwe klacht zou ten tweede, anders dan de klacht van de VGG, dateren van na de nieuwe subsidieregeling die de EC heeft goedgekeurd. Wanneer de VGG als voornaamste belangenbehartiger haar klacht heeft ingetrokken, zullen nieuwe klachten niet met prioriteit behandeld worden. Zeker aangezien (potentiële) klagers niet hebben geklaagd toen de oude PNB-regeling nog van kracht was.

Bij een individuele klacht zal ten derde de belangvraag vermoedelijk prominenter een rol spelen. Het belang zal – zeker in het licht van een onlangs getroffen schikking – niet zwaarwegend worden geacht. Aannemelijk is dat de EC een dergelijke klacht niet in behandeling zal nemen wegens gebrek aan opportuniteit omdat er geen algemeen structureel probleem meer aan de orde is.

Wanneer tijdig geschikt wordt zal een ambtshalve onderzoek door de EC geen opportuniteit hebben

Ook de mogelijkheid dat de EC uit eigen beweging een onderzoek instelt naar (onrechtmatige) verleende steun in het verleden is onwaarschijnlijk. De EC is een orgaan dat het publieke belang behartigt. Bovendien is de EC overbelast vanwege de vele onderzoeken die zij, al dan niet ambtshalve, moet uitvoeren. De EC is (in de praktijk van alledag) daarom genoodzaakt om steeds bij de opportuniteit van een eventueel onderzoek stil te staan waarbij zij de vraag stelt in hoeverre het publieke belang vergt dat een onderzoek (op korte termijn) uitgevoerd wordt. De behoefte van een dergelijk onderzoek zal na een schikking, vanuit het algemeen belang bezien, niet meer aan de orde zijn.

Deze redenering gaat overigens alleen maar op indien tijdig geschikt wordt. De schikking dient namelijk getroffen te worden voordat de Europese Commissie heeft beslist op de klacht van de VGG. Daarna zal Nederland immers gehouden zijn tot het (doen) terugvorderen van de verleende staatssteun. Uitzonderingen daarop zijn niet aan de orde.

De VGG bepleit daarom om het niet zo ver te laten komen. Zij is eventueel bereid om bij de betrokken overheden te bepleiten dat TBO's met subsidie verkregen gronden kunnen verkopen zonder dat zij die subsidies terug hoeven te geven aan de overheidsinstantie die ze heeft verstrekt. Zo kunnen TBO's temeer voldoen aan de derde voorwaarde van het genoemde Position Paper.

*Aldus vastgesteld door de Vereniging
Gelijkberechtiging Grondbezitters op 10
oktober 2013*